

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14780,Wydawnictwo-CDN.html>
2022-07-06, 06:27

Wydawnictwo CDN

Wydawnictwo CDN, podziemna oficyna działająca 1982–1989 w Warszawie, założyciele: Czesław Bielecki, Jan Krzysztof Kelus i Urszula Sikorska (dwoje ostatni jesienią 1982 odeszli z CDN, zakładając z Bogusławem Bobulą i Janem Bartysiem Oficynę Fonograficzną CDN). Wydawnictwem kierował Cz. Bielecki z z-cą Tomaszem Krawczykiem, redakcją książkową Magda Leja, nast. Adam Rysiewicz; współpraca Zygmunt Stępiński. W skład kolegium wydawniczego (zwanego kręgiem menedżerskim) wchodził w różnych okresach: Marek Dutkiewicz, Michał Jankowski, Andrzej Kiepuski, T. Krawczyk, Tomasz Kowalewski, Mirosław Laskowski, Katarzyna Łaniewska, Zbigniew Ostaszewski, A. Rysiewicz, Maria Twardowska. Projekty okładek książek m.in. M. Twardowska; organizacja składu A. Kiepuski, od jesieni 1986 M. Dutkiewicz; drukarze m.in.: Krzysztof Bereda, Grzegorz Biernat, Maciej Czarnocki, M. Dudkiewicz, Krzysztof Grudzień, Adam Heinrich, M. Jankowski, Zdzisław Musiał, Sebastian Sidor, Piotr Strzałkowski, Mariusz Umecki, Wojciech Wąs; kierownictwo kolportażu: A. Kiepuski, 1983–1984 T. Kowalewski, nast. kolejajarze Z. Ostaszewski i M. Laskowski; łącznie z CDN współpracowało ok. 200 osób. Pierwszą publikacją była broszura *Nie jedziemy do Moskwy. Proces szesnastu*. CDN wydawał aktualną publicystykę polityczną, np. w 1983 podręczny kodeks zasad konspiracji *Mały konspirator* Cz. Bieleckiego, J. K. Kelusa i U. Sikorskiej (wielokrotnie przedrukowywany); dużo miejsca poświęcano sprawom bloku sowieckiego, w serii „Biblioteka Obozu” ukazały się m.in. *Białe noce* Menachema Begina. Najwyższą aktywność wydawniczą 1982–1985 zahamowało m.in. aresztowanie Cz. Bieleckiego i M. Twardowskiej (w IV 1985). Ogółem CDN sygnował ok. 120 książek i broszur w przeciętnym nakł. 2 tys. egz. CDN drukował też m.in. „Tygodnik Mazowsze” i „Godność” (pismo milicjantów). W 1982 Cz. Bielecki był inicjatorem powołania „Reduty” (pisma dla żołnierzy) i koordynatorem prac grupy redakcyjnej

(Barbara Gleb i wojskowi: Stanisław Dronicz, Wincenty Heinrich, Marian Rajski). Od 1984 w ścisłej współpracy z CDN ukazywały się „Obóz” i „Biuletyn Informacyjny «Obozu»” poświęcone sprawom krajów komunistycznych (redagowali m.in. Andrzej Ananicz, Jan Malicki, Wojciech Maziarski, Kazimierz Stembrowicz), także „Biuletyn Międzywydawniczy BMW” (redaktor Jerzy Jackl); ich redaktorzy przygotowywali też do druku niektóre książki CDN. Pierwsze publikacje CDN drukowano na 2 powielaczach PPN, które znajdowały się u Cz. Bieleckiego. Wiosną 1982 otrzymano od „S” maszynę offsetową z przeznaczeniem na druk „Tygodnika Mazowsze”; nast. druk na 3 maszynach offsetowych (konserwował je mechanik Janusz Żelazny), okazjonalnie druk na tzw. dojściu. Papier kupowano nielegalnie w Przedsiębiorstwie Zaopatrzenia Materiałowego Grafpapier w Warszawie, nast. przetrucano ciężarówkami do magazynów, m.in. w skrytkach rozdzielni zakładów energetycznych, stamtąd mniejszymi samochodami do drukarni, gł. w podmiejskich domach (m.in. okolice Otwocka, Kobyłka, Komorów, Pyry, Sulejówek, Wołomin, Laski). Czasopisma i książki rozwożono z 2 centralnych hurtowni do 30–40 punktów sprzedaży detalicznej w Warszawie, także m.in. do Wrocławia i Lublina. CDN, obok dochodów ze sprzedaży, otrzymywał dotacje z zagranicy, datki od czytelników oraz znaczące fundusze od Ireny Lasoty, szefowej amerykańskiego Instytutu na rzecz Demokracji w Europie Wschodniej. W 2. poł. l. 80. zbiórką pomocy finansowej zajmowała się także Teresa Affeltowicz w Londynie (oficjalny przedstawiciel CDN na Zachodzie). W 1985 CDN należał do członków-założycieli Funduszu Wydawnictw Niezależnych, grupującego największe oficyny wydawnicze podziemia; miał wyraźny charakter organizacji konspiracyjnej, utrzymywał bliskie kontakty z kierownictwem RKW Mazowsze. Używano pseudonimów, posługiwano się fałszywymi dokumentami, wprowadzono system łączników, skrzynek i in. zabezpieczeń na wypadek wpadki. Od VII 1982 Cz. Bielecki prowadził korespondencję z redaktorem paryskiej „Kultury” Jerzym Giedroyciem (za pośrednictwem kurierów Joanny Kranc i Kazimierza Krawczyka), tworząc konspiracyjny kanał przetrzymania pieniędzy, wydawnictw i urzędów poligraficznych. Z kraju wywożono pisma podziemne, materiały dokumentujące stan wojenny, także krótkie filmy

reklamowe o polskiej opozycji dla zachodnich mediów (na zamówienie J. Giedroycia). Z CDN ściśle współpracowała zakonspirowana grupa do akcji specjalnych prowadzona przez M. Jankowskiego: podrabiała dla CDN i „S” dokumenty urzędowe (Adam Krawczyk) i dowody tożsamości, podrzuciła „Godność” na osiedla milicyjne i do centralnego szpitala MSW, rozsyłała „Redutę” do bibliotek wojskowych (w kolportażu posługiwano się sfalszowanymi dokumentami Centralnej Biblioteki Wojskowej i ZBoWiD). Przed Bożym Narodzeniem 1983 do niektórych aktywistów partyjnych wysłano specjalnie spreparowane dyplomy po polsku i rosyjsku z datą 13 XII 1981 i sfalszowanym podpisem gen. Wojciecha Jaruzelskiego jako wyraz uznania za kolaborację z reżimem komunistycznym. Grupa przygotowywała także audycje radiowe dla osadzonych w AŚ Warszawie-Mokotowie i in. akcje solidarnościowego podziemia (wraz z Grupami Oporu Solidarni Teodora Klincewicza).

Paweł Sowiński

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)